

[Finansministeren.]

medens de øvrige saldi forbliver mellemværender mellem nationalbanken og vedkommende udenlandske centralbanker; disse øvrige saldi er allerede i hovedsagen fuldt afviklet. Statens overtagelse skulle herefter omfatte gældsposter, der pr. 30. juni 1950 androg ialt 564 mill. kr., samt et tilgodehavende i Norge på 47 mill. kr. Da nationalbanken siden betalingsunionens ikrafttræden og indtil dato har betalt afdrag i overensstemmelse med de foreløbige konsolideringsaftaler, er saldiene reduceret noget, og i dag andrager gælden ialt 536 mill. kr., tilgodehavendet 43 mill. kr., altså en nettogæld på godt 490 mill. kr.

Det største enkelte mellemværende er gælden til England på 426 mill. kr., der efter de foreløbige aftaler skal afdrages over 10 år og forrentes med 1 pct. p. a. Hertil kommer gældsposter overfor Frankrig, Belgien, Holland og Portugal, der i dag andrager ialt 110 mill. kr.; disse saldi tænkes afviklet over 3 à 4 år. Endelig skal tilgodehavendet i Norge efter den foreløbige aftale afdrages over 6 år.

Man har således ved de aftaler, der er truffet, opnået at strække afviklingen af de gamle gældsposter over en årrække. Men alligevel vil afviklingen medføre en ret betydelig belastning af betalingsbalancen og specielt stillingen overfor den europæiske betalingsunion i den kommende tid, idet udgifterne til forrentning og afdrag vil andrage omkring 80 mill. kr. årlig i de nærmeste år.

Disse valutaudgifter indebærer dog ikke en tilsvarende udgift for statskassen. Det foreslås i § 2 i det fremsatte lovforslag, at de aktiver og passiver i Danmarks Nationalbank, der svarer til betalingsmellemværender, som overtages af statskassen, overføres til en særlig konto i nationalbanken, og at denne konto afvikles, efterhånden som betalingerne i henhold til de pågældende konsolideringsaftaler finder sted. Afdragsbetalingerne på den konsoliderede gæld skulle således under forudsætning af uforandrede valutakurser kunne dækkes af midlerne på denne hensættelseskonto i nationalbanken. Derimod må rentebetalingerne betragtes som en virkelig udgift, medens omvendt renterne af tilgodehavendet i Norge vil indgå som indtægt for statskassen.

Hermed skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Formanden: Udenfor dagsordenen har den højtærede undervisningsminister ordet for at fremsætte det anmeldte lovforslag.

Undervisningsministeren (Hvidberg): Jeg skal tillade mig at fremsætte for det høje ting forslag til lov om den ved lov nr. 230 af 27. maj 1950 om ændring i lov om tipning af 9. juni 1948 oprettede studiefonds forvaltning og virksomhed.

I henhold til § 7, stk. 1, i lov om tipning, således som denne er ændret ved den nævnte lov af 27. maj 1950, fordeles restoverskuddet ved tipningen, når idrætten har fået sin i loven nærmere angivne part, således, at restoverskuddet indenfor 5 mill. kr. anvendes til formål af almen kulturel karakter, herunder til unge kunstnere og videnskabsmænd, til støtte af ungdommens friluftsliv og til velgørende eller andre almennyttige formål. Overstiger restoverskuddet 5 mill. kr., indgår den overskydende del i en fond, hvis renter stilles til rådighed for institutioner, der yder studielån eller legater til ubemidlede, dygtige og iverige unge, der søger uddannelse ved læreanstalter og fagskoler. De nærmere regler for forvaltningen af fonden samt studielånenes og legaternes tildeling fastsættes ved lov. Det er da med et forslag til denne særlige lov, jeg kommer til det høje ting, der iøvrigt vil være bekendt med baggrunden for nedsættelsen af det folketingsudvalg, der i sin tid blev nedsat med det formål at overveje ændringer i tipsloven af 1948, og hvis arbejde resulterede i den ændring af tipsloven, som jeg netop har redegjort for, og hvorved studiefonden blev oprettet.

Til klarlæggelse af de tanker, dette folketingsudvalg har gjort sig om studiefonden, skal jeg dog bringe i erindring de udtalelser, hvormed udvalgets ordfører ledsagede forslaget fremsættelse på rigsdagen — med formandens tilladelse et kort citat —:

„Samtlige udvalgets medlemmer mener ved denne ændring af tipsloven at have ydet et væsentligt bidrag til løsningen af et problem af meget stor betydning for dygtig, ubemidlet ungdom, et bidrag, hvis virkninger vil strække sig ud i al fremtid på samme måde, som kommunitetet har virket siden 1569 og regensen har været bolig for dansk ungdom under uddannelse siden 1618, men med den forskel, at her ikke blot er tale om unge, der søger uddannelse ved højere læreanstalter, men tillige om de unge, der søger uddannelse indenfor hele det net af fagskoler, som i vor tid er spændt ud over alle erhvervsgræne, og som er så afgørende for den standard, dansk kultur og viden og kunnen kan nå frem til. . . .“

Det er i sandhed en smuk tanke, der ligger bag ved indstiftelsen af denne fond,